

AK / Saajoranta Rami

20.3.2018

FINGRID OYJ:N NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2018

Aika maanantai 12.3.2018 klo 13.00 - 16.00

Paikka Fingrid Oyj, Helsinki

Läsnä	Jarmo Kurikka, pj	Nurmijärven Sähkö Oy
	Riikka Hirvisalo-Oja	Caruna Oy
	Esa Hyvärinen	Fortum Oyj
	Timo Jokinen	Inergia Oy
	Elina Kivioja	Vattenfall Oy
	Mika Lehtimäki	Boliden Oy
	Tony Lindström	Outokumpu Oyj
	Juha Rintamäki	Vaasan Sähköverkko Oy
	Matti Ryhänen	Savon Voima Verkko Oy
	Mikko Vuori	UPM Paper ENA
	Jussi Jyrinsalo	Fingrid Oyj
	Antti Kivipuro	Fingrid Oyj
	Jukka Ruusunen	Fingrid Oyj
	Rami Saajoranta, siht.	Fingrid Oyj

Poissa	Timo Honkanen	Turku Energia Oy
	Pekka Manninen	Helen Oy

1 **Avaus, läsnäolijoiden ja asialistan toteaminen, jäsenten esittäytyminen**

Puheenjohtaja Jarmo Kurikka avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat sekä käytiin läpi ja hyväksyttiin kokouksen asialista. Jäsenet esittelivät itsensä.

2 **Edellisen kokouksen muistio**

Hyväksyttiin 5.12.2017 pidetyn kokouksen 19.12.2017 päivätty muistio.

3 **Fingridin kilpailuoikeudellinen ohjeistus**

Lakimies Antti Kivipuro kävi läpi etukäteen jaetun Fingridin ohjeistuksen kilpailulainsäädännön noudattamisesta neuvottelukunnan työssä. Lähtökohtaisesti kiellettyjä ovat menettelytavat, jotka rajoittaisivat kilpailua seuraavilla tavoilla:

- hinnoitteluperusteista sopiminen
- hankintaperiaatteista sopiminen
- luottamuksellisen markkinatiedon, suunnitelmien tai aloitteiden vaihtaminen.

Käytiin seuraavaksi läpi pelisäännöt, joiden avulla kilpailusäännöt voidaan ottaa huomioon neuvottelukunnan työssä. Näitä ovat mm. kokousmenettelyt sekä osallistujien välinen yhteistyö ja luottamuksellisen tiedon käsittely.

AK / Saajoranta Rami

20.3.2018

Keskeisiä kokousmenettelyitä ovat, että kokousmateriaalit julkaistaan samanaikaisesti sekä jäsenille että ulkopuolisille ja että kokouksissa ei käsitellä luottamuksellisia tai yksittäistä yritystä koskevia tietoja. Mikäli keskustelu siirtyy kielletylle alueelle, kunkin jäsenen velvollisuus on keskeyttää välittömästi asian käsittely. Pelkkä passiivisuus asian käsittelyssä ei siis riitä vapauttamaan jäsentä vastuusta.

Todettiin kilpailulainsäädännön noudattamista koskevan ohjeen sitovan neuvottelukunnan kokouksen toimintaa.

4 Fingridin toiminta ja tavoitteiden täyttyminen vuonna 2017

Toimitusjohtaja Jukka Ruusunen kävi lävitse vuoden 2017 merkittävimmät tapahtumat Fingridin osalta. Sähkömarkkinoiden osalta tuontia oli yli viidennes kaikesta Suomen kulutuksesta, joten sähkömarkkinoiden kannalta rajasiirtojohtojen luotettavuus on noussut yhä tärkeämmäksi. Systemaattisen kehitystyön tuloksena tasasähköyhteyksien luotettavuus oli 2017 kautta aikain parhaimmalla tasolla, eikä yhteyksien vioilla ollut vaikutusta sähkömarkkinaan.

Suomen ja Ruotsin välillä pullonkaulatunteja oli 24%, joka on selkeä indikaatio siitä, että tarvitsemme uusia rajasiirtoyhteyksiä. Suomen ja Ruotsin välisen kolmannen vaihtosähköyhteyden YVA-selvitys on aloitettu. Pohjois- ja Etelä-Suomen välisen 400 kV ns. Metsälinjan YVA-selvitys on jo tehty, mikä mahdollistaa tämän yhteyden rakentamisen jo ennen Ruotsin vaihtosähköyhteyttä ja siten Suomen pitämisen yhtenä hinta-alueena. Kantaverkon siirtovarmuus säilyi erittäin korkealla tasolla 99,9997 %.

Henkilöstötyytyväisyyden osalta Fingrid saavutti luokituksen AAA Corporate Spiritin People Power –tutkimuksessa, sekä 10. sijan Great Place to Work –tutkimuksessa. Yhtiö sijoittui myös maailman kolmen parhaan kantaverkkobrändin joukkoon CHARGE 2017 –brändikisassa. Kantaverkkoyhtiöiden sarjan voitti TenneT, ja Suomen mainetta vahvisti myös Elenia, joka voitti jakeluyhtiökategorian.

Investoinnit ovat vakiintuneet selvästi aiempia vuosia matalammalle tasolle, ja työtapaturmataajuus pysyi samana kuin edellisellä vuonna. Työturvallisuuden edistymistä synkistää yksi kuolemaan johtanut tapaturma.

Fingridin tulos säilyi vahvana, ja tariffitaso on edelleen Euroopan alhaisimpia. Fingrid on aloittanut selvityksen tehokomponentin tuomisesta kulutustariffiin. Selvityksen ensimmäisen vaiheen tuloksista kerrotaan seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa.

5 Ajankohtaiskatsaus Fingridin toimintaan, ml. pohjoismaisen tasehallintamallin tilanne

Jukka Ruusunen jatkoi esitystään ajankohtaiskatsauksella Fingridin toimintaan. Varttitase-hanke on käynnistynyt, ja hankkeen referenssiryhmä on muodostettu ja kokoontunut. Työn alla on SWOT-analyysi varttitaseen vaikutuksista. Jakeluverkkoyhtiöiden osalta suurin pelko liittyy mahdollisiin mittarien vaihtoihin, ja on tärkeää, että tähän löydetään käytännöllinen, toimiva ratkaisu.

Varttitaseen aikataulu tulee osaltaan eurooppalaisesta lainsäädännöstä, mutta on tiedostettava, että aikatauluun saattaa tulla muutoksia. Energiavirasto tekee oman arvionsa

AK / Saajoranta Rami

20.3.2018

muutosten lykkäystarpeen hakemisesta ennen syksyä. Suomen osalta on tärkeä pysyä mukana pohjoismaisessa markkinassa ja samassa aikatauluissa muiden maiden kanssa.

Datahub-hankkeessa järjestelmän hankinnan lopullinen tarjouspyyntö tullaan jättämään ennen pääsiäistä. Hankinta on tarkoitus saada valmiiksi Q2/2018 aikana, mutta riskinä on sähkömarkkinalaki, jonka muutokset eivät ole edistyneet odotetusti. Jakeluverkkotoimijoille ja sähkönmyyjille datahubin käyttöönotto edellyttää mm. asiakastietojen oikeellisuuden varmistamista. Päänvaivaa aiheuttaa erityisesti asiakkaiden henkilötunnusten selvittäminen, joka on ollut odotettua vaikeampaa. Toivottiin, että tähän löydettäisiin keskitetty ratkaisu, jotta jokaisen yhtiön ei tarvitse ratkaista tätä itse.

Yksittäisistä asioista vuoden 2017 aikana on Fingridiä työllistänyt eniten pohjoismainen tasehallinta. Lopputulos oli vaikeasta lähtötilanteesta huolimatta hyvä. Yhteistyösopimus allekirjoitettiin 8.3. ja yhteinen konsultaatio käynnistettiin 9.3. Pääsopimuksen mukaan päätöksenteko perustuu yksimielisyyteen, ja tasehallintaan otetaan käyttöön mm. uudenaikainen mACE-malli (modernized Area Control Error) sekä 15 minuutin markkina-aika- ja taseselvitysjakso. Tärkeää on myös, että sopimus mahdollistaa reservien hyödyntämisen maiden välillä.

6 Puhtaan energian paketin ja Ollilan raportin tilannekatsaus, verkkosäätöjen implementoinnin tilanne

Jukka Ruusunen kertoi puhtaan energian paketin käsittelyn etenemisestä. Fingridin kannalta sähkömarkkinoiden säännöt ovat paketin tärkein osuus. Pohjoismaiset piirteet, joissa kuluttaja laitetaan keskiöön, on saatu mukaan. On tärkeää, että kantaverkkoyhtiö saa omistaa nopeaa häiriöreserviä, koska vastaavaa kapasiteettia ei olisi mahdollista ostaa markkinoilta kohtuullisella kustannuksella. Käyttötunteja häiriöreserville ei vuosittain ole paljoa, joten näillä ei ole vaikutusta sähkömarkkinoihin.

20.3.2018 on Elmarknadsgruppenin (EMG) keskustelutilaisuus, jossa Suomea edustaa Fingridin lisäksi ELFI. Neuvottelukunta ilmaisi toiveena, että EMG-työhön saataisiin mukaan tuottajien ja käyttäjien edustajat kustakin maasta, ja että foorumi olisi mieluummin laajempi kuin suppeampi. Jukka Ruusunen lupasi välittää tämän viestin eteenpäin.

Verkkosäätöjen ja suuntaviivojen osalta Fingrid valmistelee ja ottaa käyttöön vaadittavat kansalliset menetelmät. Neuvottelukunta näki riskinä sen, että vain harvoilla on kokonaiskuva verkkokoodien kokonaisuudesta.

7 Fingridin toiminta kansainvälisessä ympäristössä

Jussi Jyrinsalo kertoi Fingridin toiminnasta kansainvälisessä ympäristössä. Yhtiön merkittävin vaikutuskanava on ENTSO-E, 42:n kantaverkko-operaattorin verkosto, joka pohjautuu EU:n kolmannessa sähkön sisämarkkinapakettissa annettuun mandaattiin. Fingrid on mukana kaikissa ENTSO-E:n komiteoissa ja keskeisissä työryhmissä. Fingridiläisiä toiminnassa mukana kymmeniä – laskutavasta riippuen jopa 50, ja pääpaino on laitettu markkinapuolen kehittämiseen.

Myös muissa komiteoissa käsitellään Suomen kannalta olennaisia kysymyksiä. Esimerkiksi verkkosuunnittelun skenaariotyössä on tärkeä varmistaa, että erityisesti Suomen ja naapurimaiden väliset siirtotarpeet tulevat riittävästi esiin lopputuloksessa.

AK / Saajoranta Rami

20.3.2018

Suunnittelukomitea julkaisee kahden vuoden välein kymmenen vuoden kehityssuunnitelman (TYNDP), jossa otetaan jatkossa entistä enemmän huomioon myös sähkö- ja kaasuverkon väliset riippuvuudet.

Laajamittainen yhteistyö mahdollistaa nuorille fingridiläisille kanavan kansainväliseen työhön sekä mahdollisuuden kehittyä ja oppia. Omilla rakentavilla ajatuksilla voi asioita myös saada eteenpäin, sillä pienenä maana Suomella ei ole mahdollisuutta jyrätä läpi omia kantojaan.

ENTSO-E:n sihteeristössä on töissä hieman alle 100 henkeä, joista kaksi Suomesta, toinen lainassa Fingridiltä. Erityisesti Venäjän suhteiden hoidossa käännetään usein suomalaisten puoleen, joskin tällä hetkellä suurimmat ongelmat ovat enemmän Euroopan sisällä kuin ulkopuolella.

Neuvottelukuntaa kiinnostivat Fingridin suhteet Venäjään laajemminkin. Toimitusjohtajatapaamisten lisäksi käyttöpuolella yhteistyö on jatkuvaa ja aktiivista, ja suunnitteluosastolla yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan.

Kansainvälisessä yhteistyössä käytetään yhä enemmän Skypeä sekä muita teknisiä apuvälineitä, jolloin kaikkiin kokouksiin ei enää tarvitse matkustaa paikan päälle.

8 Jakeluverkkoyhtiön kansainvälinen toiminta, case Caruna

Riikka Hirvisalo-Oja kertoi Caruna Oy:n vaikuttamisen teemoista. Teemat niin kotimaisessa kuin kansainvälisessä vaikuttamisessa ovat pitkälti samoja, ja kansalliselle tasolle asiat valuvat Euroopasta. Verkonhaltijana Caruna näkee positiivisena loppuasiakkaan vaikutusvallan kasvamisen. Uusien toimijoiden tulo markkinalle tehostaa toimintaa, ja palveluntarjoajat pääsevät rakentamaan palvelujaan verkonhaltijan infran päälle.

Vuonna 2017 Carunan verkon alueelle tuli 1 223 uutta aurinkosähköjärjestelmää, ja aurinkosähkön yhteenlaskettu tuotantoteho kasvoi 7 megawattista 17 megawattiin. Kysyntäjoustotarpeet ja -mahdollisuudet ovatkin nousseet ajankohtaisiksi asioiksi, ja mahdollisuudet näiden hyödyntämiseen eroavat paljon asiakasryhmittäin. Valtaosa suuremmista asiakkaista on jo nyt kaksiaikatariffin piirissä. Asiakkaat arvostavat valinnanvapautta ja kokemusta siitä, että heillä on vaihtoehtoja.

Datahub nähdään tulevaisuudessa tärkeänä, kunhan saadaan luotua oikeasti tehokas keskitetty järjestelmä, joka yksinkertaistaa alan prosesseja ja luo uusia mahdollisuuksia markkinoiden kehittämiseen. Jakeluverkkoyhtiöillä on toive osallistua myös toteutusvaiheen jälkeen vahvasti datahubin kehittämiseen.

Eurooppatasolla Caruna on mukana EDSO:ssa 33 muun jakeluverkkoyhtiön kanssa, ja näiden yhtiöiden kesken yhteiset kannat ovat löytäneet yllättävän helposti.

AK / Saajoranta Rami

20.3.2018

9 Puheenvuorot/keskustelu: mihin osa-alueisiin Fingridin kannattaa asiakkaan näkökulmasta panostaa kansainvälisessä yhteistyössä?

Neuvottelukunta totesi, että Fingrid on lähestynyt kansainvälistä yhteistyötä järkevällä tavalla. Koska kaikessa ei voi olla mukana, on markkinoiden toiminnan varmistaminen hyvä painopiste. Lisäksi toivottiin, että Fingrid pyrkii ymmärtämään muiden kantoja mahdollisimman hyvin, koska tällöin on mahdollista vaikuttaa asioihin.

Todettiin, että Pohjoismaisen yhteistyön palaaminen agendalle taseselvityksien ratkettua on markkinoiden kannalta hyvä asia. Koko Pohjoismaiden ja Baltian alueen välinen yhteistyö tulee saada toimimaan, ja asioita olisi hyvä viedä eteenpäin yhdessä rintamassa toimivasta kotipesästä käsin.

Kantaverkkoyhtiöiden väliseen yhteiseen Solutions report –tilaisuuteen 18.4.2018 on välitetty kutsut kaikille asiakastoimikuntien jäsenille.

Lopuksi todettiin, että sähkön siirtotariffilla Fingrid pyrkii saavuttamaan EV:n määrittämän kohtuullisen tuottotason. Fingridin investoinnit ja kulut ovat hyvin tasapainossa, ja Fingridin tilinpäätös on avattu niin, että sen perusteella voi tehdä johtopäätöksiä hintojen kehityksestä nykyisessä regulaatiossa. Tariffiin ei tällä hetkellä kohdistu suuria korotuspaineita.

10 Muut asiat

Ei muita asioita.

11 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 6.6. klo 13:00 Fingrid Oyj:n tiloissa.